

ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Συνοπτική Παρουσίαση

Απρίλιος 2019 - Αθήνα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Γενικός Στόχος:

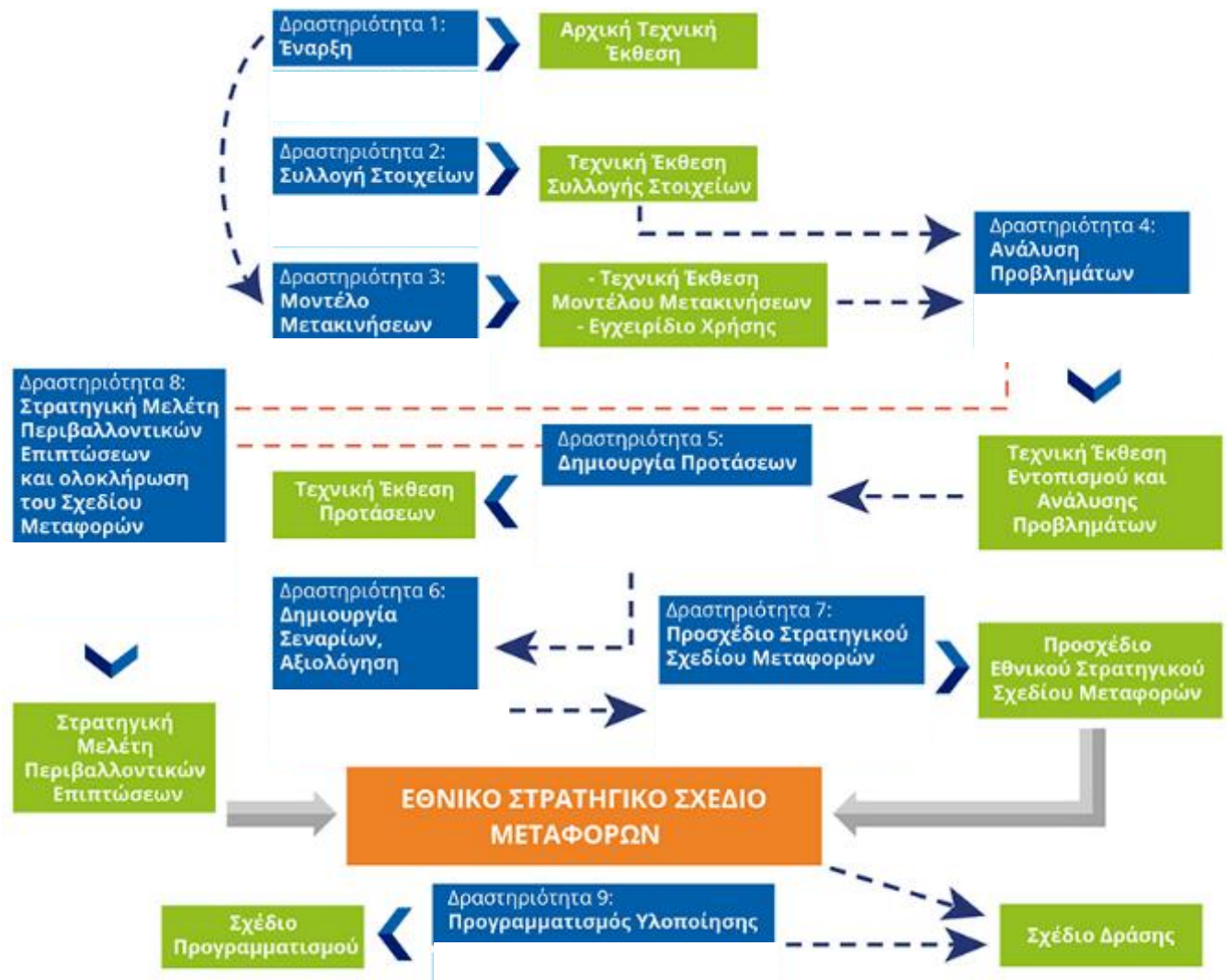
Ανάπτυξη ενός Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Μεταφορών με το οποίο αναγνωρίζονται και τεκμηριώνονται μελλοντικές πολιτικές και επενδύσεις στον τομέα των μεταφορών

Αναμενόμενα αποτελέσματα:

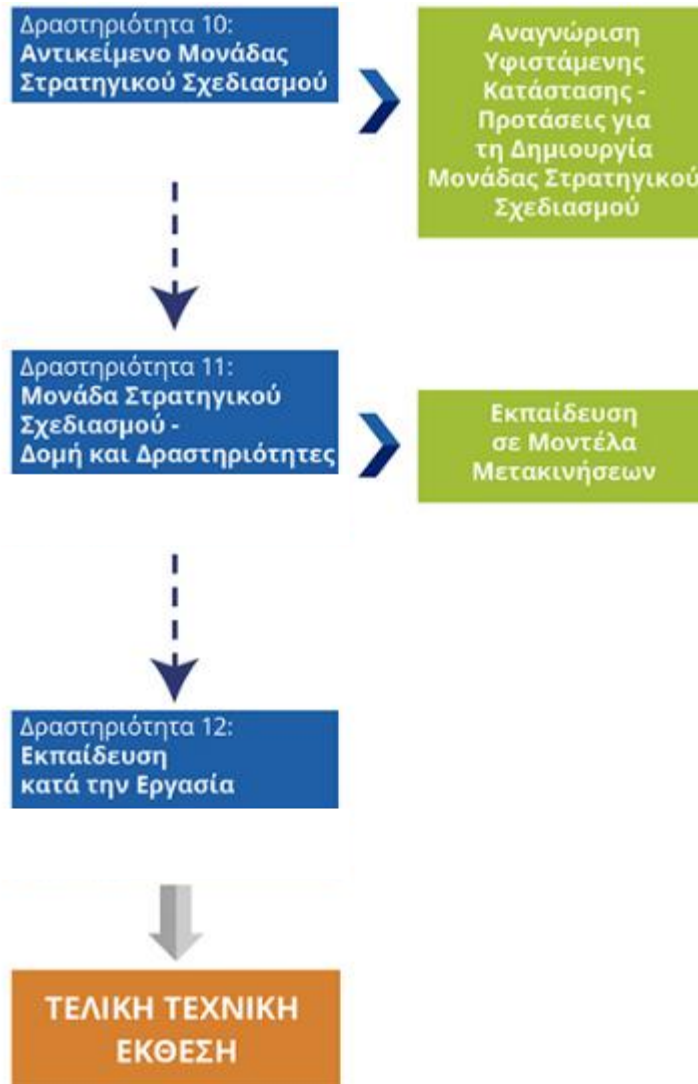
- Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών για το 2037, με ενδιάμεσο ορίζοντα το 2027
 - Απαραίτητα υποστηρικτικά εργαλεία σχεδιασμού
 - Δραστηριότητες ανάπτυξης ικανοτήτων → Μέρος Β
- Μέρος Α

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ 1/2

Μέρος Α: Ανάπτυξη Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Μεταφορών & Μοντέλου Μετακινήσεων

Μέρος Β: Υποστήριξη για τη δημιουργία Μονάδας Στρατηγικού Σχεδιασμού (SPU)

— ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΕΝΑΡΙΩΝ —

Αποτύπωση και Αξιολόγηση Υφιστάμενης Κατάστασης

Προσδιορισμός Μέτρων

Αξιολόγηση Μέτρων

Ανάπτυξη Στρατηγικών & Σεναρίων

Αξιολόγηση Σεναρίων – Επιλογή Βέλτιστου

- **Βασικός Στόχος**: Επίτευξη των Στρατηγικών Στόχων (ΣΣ) όπως ορίζονται από τη Συγγραφή Υποχρεώσεων, οι οποίοι **συνδέουν τον τομεακό σχεδιασμό με την εθνική αναπτυξιακή στρατηγική**:
 1. Ενίσχυση Οικονομικής Ανάπτυξης και Αποδοτικότητας
 2. Ενίσχυση Περιφερειακής και Διεθνούς Συνδεσιμότητας Μεταφορών
 3. Διασφάλιση Περιβαλλοντικής Βιωσιμότητας
 4. Ενίσχυση Προσβασιμότητας και Κοινωνικής Ένταξης Πολιτών
 5. Διασφάλιση Ασφάλειας και Προστασίας στις Μεταφορές

— ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΠΥΛΩΝΕΣ —

Πυλώνας 1: Ενίσχυση
Ασφάλειας, Βιωσιμότητας,
Αποδοτικότητας &
Ανταγωνιστικότητας των
Μεταφορών

Πυλώνας 2: Βελτίωση
Αποδοτικότητας και
Πολυτροπικότητας του
Άξονα ΠΑΘΕ

Πυλώνας 3: Ενίσχυση
Διεθνούς Χερσαίας
Συνδεσιμότητας

Πυλώνας 4: Υποστήριξη
Τομέα Τουρισμού

Πυλώνας 5: Ενίσχυση
Συνδεσιμότητας Ελληνικών
Νησιών

Πυλώνας 6: Βελτίωση
Αποδοτικότητας του Τομέα
Εφοδιαστικής Αλυσίδας

Πυλώνας 7: Ανάπτυξη
Αποτελεσματικού
Συστήματος
Αστικών/Προαστιακών
Δημόσιων Συγκοινωνιών σε
συνάρτηση με το Εθνικό
Σύστημα Μεταφορών

Πυλώνας 8: Προώθηση
Περιφερειακής Κινητικότητας
& Ανάπτυξης

Πυλώνας 9: Διερεύνηση
Μελλοντικών Ευκαιριών

Αξιολόγηση σεναρίου – όχι μεμονωμένων μέτρων

Πραγματοποιήθηκε ολοκληρωμένη μελέτη σκοπιμότητας και ανάλυση εναλλακτικών λύσεων για κάθε μέτρο προκειμένου να καθοριστούν λεπτομερώς τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά του και οι ακριβείς τεχνικές προδιαγραφές του

— ΟΔΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ — ΗΠΙΑ ΜΕΤΡΑ —

- ❑ **Ανάπτυξη Βάσεων Δεδομένων:**
 - ❑ **Οδών και Συστήματος Διαχείρισης Οδοστρωμάτων**
 - ❑ **Τομέα Οδικών Μεταφορών** (επιβατικών και εμπορευματικών) με καθιέρωση τακτικής συλλογής στοιχείων όπως των **σχετικών πάγιων περιουσιακών στοιχείων δημόσιας χρήσης** (στάσεις λεωφορείων, σταθμοί, χώροι στάθμευσης οχημάτων κ.ά.), καθώς και χρήσης τυποποιημένων δεικτών επιδόσεων
- ❑ Ανάπτυξη & υλοποίηση **μηχανισμού εξασφάλισης πόρων για συντήρηση** οδικού δικτύου
- ❑ Εναρμόνιση και ενίσχυση της **οργάνωσης** σε εθνικό (ΥΠΥΜΕ) και περιφερειακό επίπεδο (Περιφέρειες & Περιφερειακές Ενότητες) με σκοπό την αποτελεσματική διενέργεια και παρακολούθηση όλων των πτυχών ενός οδικού έργου (κατασκευή, συντήρηση και λειτουργία)
- ❑ **Ανανέωση του στόλου οχημάτων** (επαγγελματικής/ιδιωτικής χρήσης) – **Καθορισμός ορίων ηλικίας**
- ❑ Ενίσχυση **προβολής θεμάτων οδικής ασφάλειας** και αυστηρότερες κυρώσεις για παραβάσεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας

— ΟΔΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ — ΜΕΤΡΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ —

Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών

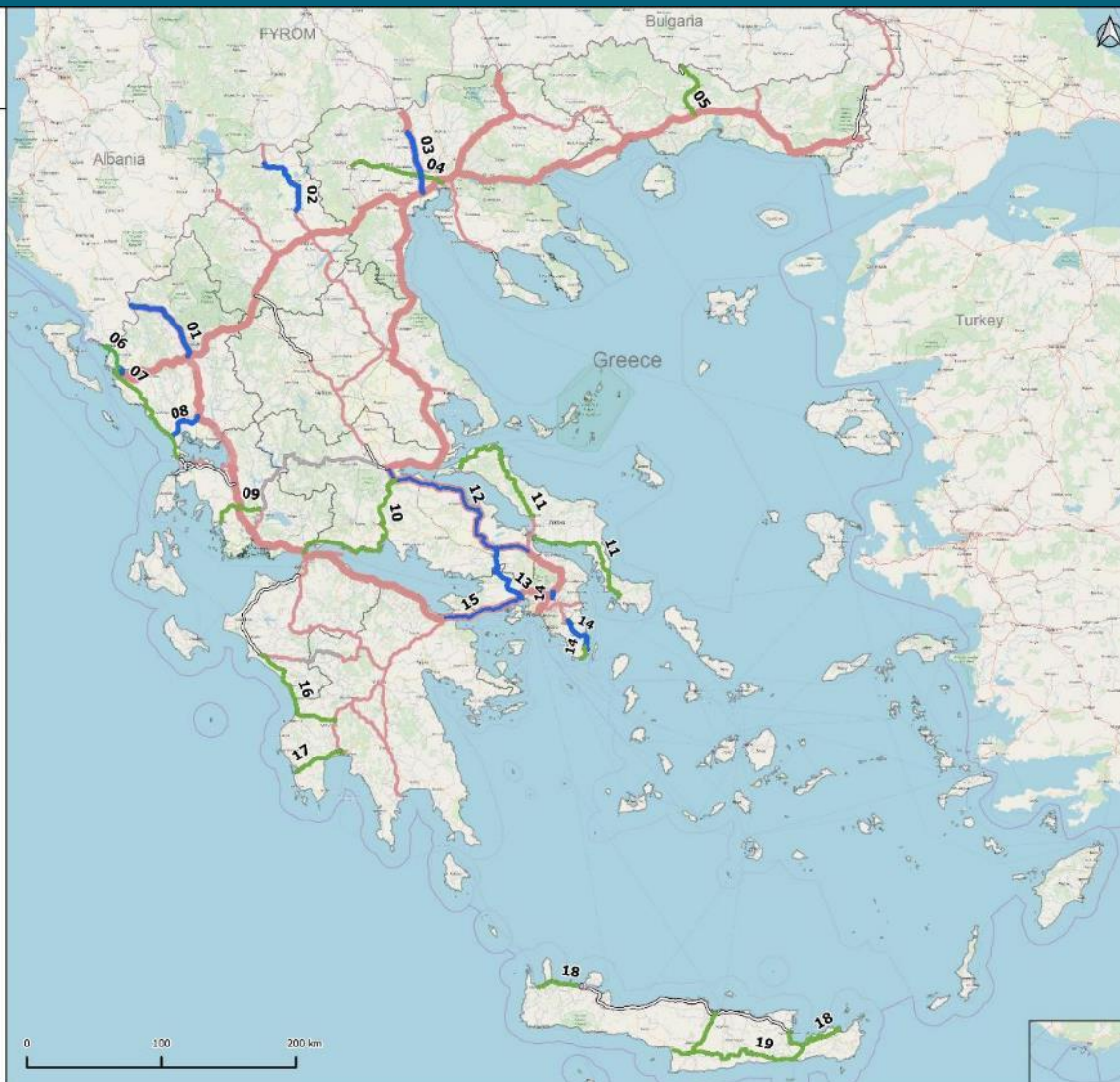
Προτεινόμενα Μέτρα Οδικών Υποδομών

- Κεντρικό ΔΔΜ - Οδικό
- Αναλυτικό ΔΔΜ - Οδικό
- Οδικά έργα ΔΔΜ - Σενάριο Βάσης 2027

Προτεινόμενο Σενάριο

- 01_A5: Ιωάννινα-Κοκαβιά-Σύνορα
- 02_A27: Πτολεμαΐδα-Φλώρινα
- 03_A1: Χαλκίστρα-Πολύκαστρο
- 04_Θεσσαλονίκη-Γιαννιτσά-Μαυροβούνι
- 05_Ξάνθη-Εχίνος-Σύνορα
- 06 Ηγουμενίτσα-Σαγιάδα-Σύνορα
- 07 Ηγουμενίτσα-Πάργα-Πρέβεζα
- 08_Ιόνια Οδός-Πρέβεζα
- 09_Αγρίνιο-Ιόνια οδός-Αστακός
- 10_Λαμία-Άμφισσα-Αντίρριο
- 11_Βόρειος-Νότιος Οδικός Άξονας Εύβοιας
- 12_A1: Σχηματάρι-Λαμία
- 13_A13: Ελευσίνα-Θήβα-Υλίκη
- 14_Οδικό δίκτυο Αττικής
- 15_A8: Ελευσίνα-Κόρινθος
- 16_A5: Πύργος-Καλό Νερό-Τσακιάνα
- 17_Καλαμάτα-Ριζόμυλος-Πύλος
- 18_A90: Ελεγκτάσες Σητεία-Καστέλλι
- 19_NOAK & Κόθρατοι Άξονες

- Διαχωρισμένη κυκλοφορία
- Μη διαχωρισμένη κυκλοφορία
- Ανακατασκευή

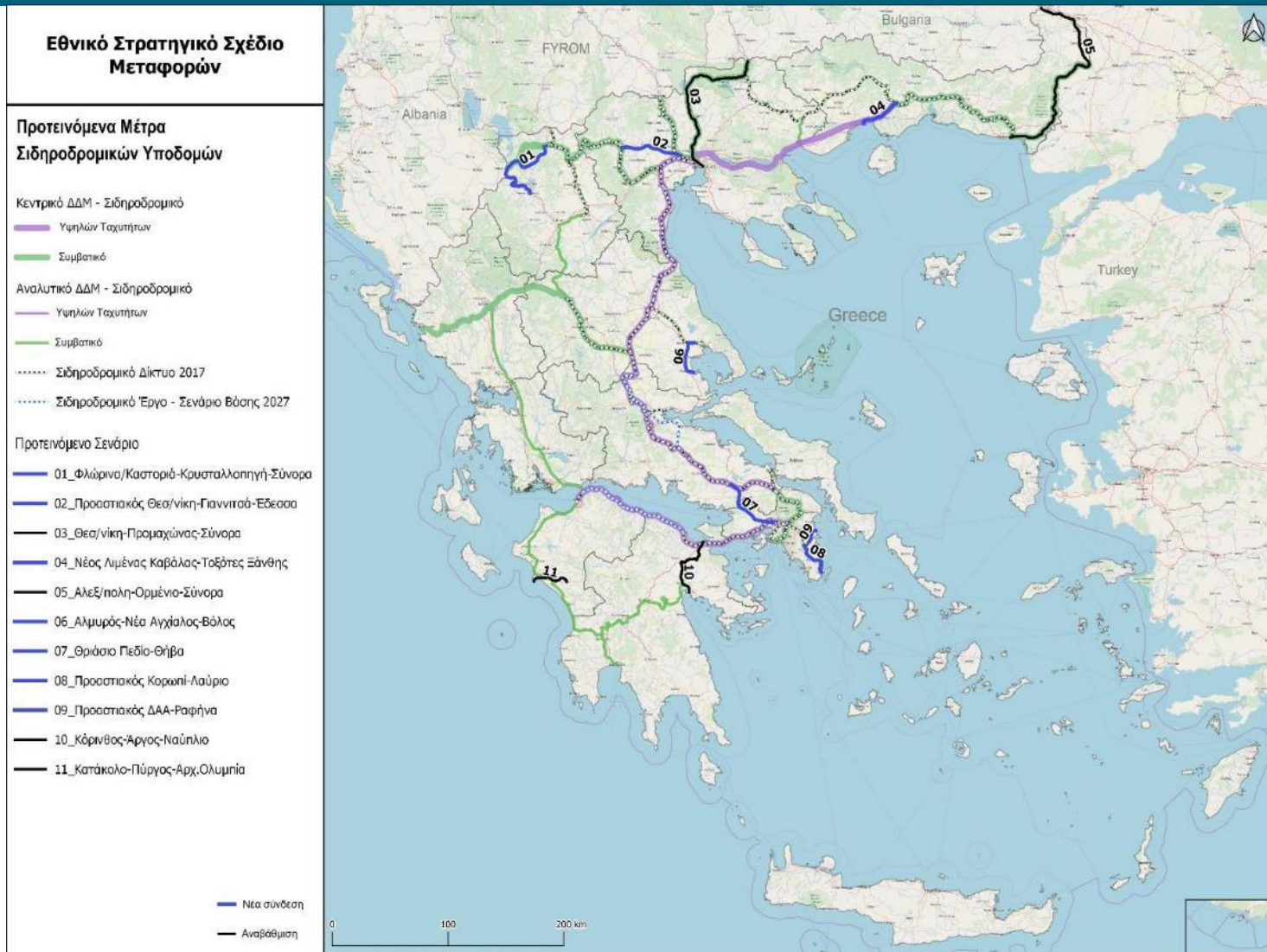
ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

Ήπια Μέτρα που στοχεύουν σε:

- ❑ Διευκόλυνση της **διέλευσης συνόρων** μέσω εξασφάλισης διαθεσιμότητας προσωπικού και μηχανών έλξης και μέσω συντονισμού ελέγχων
- ❑ **Εκσυγχρονισμό τροχαίου υλικού**
- ❑ Προώθηση πολυτροπικότητας μέσω ανάπτυξης **πλατφόρμας πληροφόρησης για υπηρεσίες χερσαίων μεταφορών** (δρομολόγια, κόμιστρα), εισαγωγή διατροφικών εισιτηρίων και προγράμματος αναβάθμισης σιδηροδρομικών σταθμών
- ❑ Σταθεροποίηση σιδηροδρομικού τομέα (**τροποποίηση τελών χρήσης υποδομής** για την ενίσχυση των σιδηροδρομικών υπηρεσιών και την αύξηση των εσόδων και **προώθηση έργων παραχώρησης** για εκσυγχρονισμό των υποδομών και παροχή υπηρεσιών)

— ΣΙΔ/ΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ — ΜΕΤΡΑ ΥΠΟΔΟΜΩΝ —

Βελτίωση Εγκαταστάσεων Χερσαίας Ζώνης

Λιμάνια σε περιοχές με **έντονη εποχικότητα** (ιδίως σε νησιά)

Αντιμετώπιση σημαντικής ανεπάρκειας εγκαταστάσεων εξυπηρέτησης επιβατών και εμποχούμενων **στο χερσαίο μέτωπο.**

Αναβάθμιση λιμενικών υποδομών που δεν πληρούν ελάχιστες προδιαγραφές & Εκσυγχρονισμός εγκαταστάσεων εξυπηρέτησης πλοίου

Άμεση βαριά συντήρηση ή/και ανακατασκευή λιμενικών υποδομών σε νησιά όπου κρίνεται αναγκαίο για λόγους ασφάλειας και προσπελασιμότητας των νησιών.

Ενδεικτικά, αναφέρονται τα εξής νησιά με έντονα προβλήματα σε βασικές υποδομές:

Σαντορίνη, Άνδρος (Γαύριο), Πάρος, Σαμοθράκη, Κάρπαθος, Κάσος.

Μετεγκατάσταση λιμένων

Νέες λιμενικές εγκαταστάσεις σε νησιωτικές πόλεις όπου οι υφιστάμενοι λιμένες περιορίζονται από τη γεωμορφολογία και τις αστικές επεκτάσεις των πόλεων.

Ενδεικτικά αναφέρονται: Σαντορίνη, Λέσβος και Χίος

Ανάπτυξη λιμενικών εγκαταστάσεων για κρουαζιερόπλοια

Η Ελλάδα αποτελεί **βασικό προορισμό για τουρισμό κρουαζιέρας** στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου.

Το 2017: περίπου **4,6 εκατομμύρια επιβάτες κρουαζιέρας σε περιορισμένο αριθμό λιμένων.**

Ευκαιρία ανάπτυξης για τους προορισμούς με τη μικρότερη επισκεψιμότητα

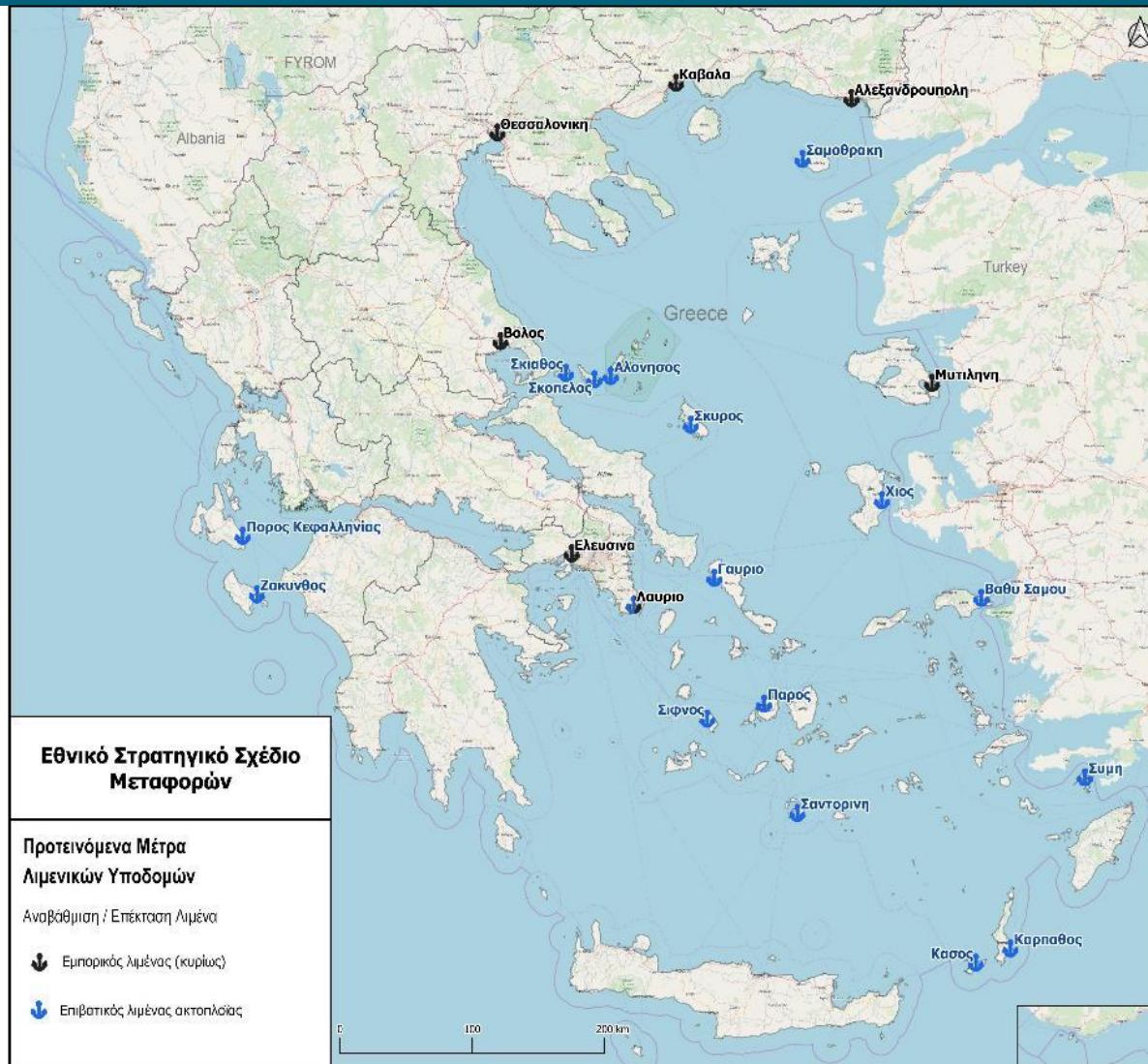
Επιβάλλεται ανάπτυξη των βασικών εγκαταστάσεων.

Ανάπτυξη του λιμένα Λαυρίου ως συμπληρωματικός λιμένας των λιμένων Πειραιά και Ραφήνας

Προϋποθέτει:

- Βελτίωση οδικής σύνδεσης Αθήνα – λιμένας Λαυρίου
- Ανάπτυξη προαστιακής σιδηροδρομικής σύνδεσης Αθήνα (Κορωπί) - λιμένας Λαυρίου
- Θεσμική στήριξη για την αποκλειστική δρομολόγηση προς/από Κυκλάδες
- Εφόσον η ακτοπλοϊκή κίνηση αρχίσει να αναπτύσσεται στο βόρειο λιμάνι, κατασκευή νέα οδικής πρόσβασης στο νότιο εμπορικό λιμάνι (παράκαμψη Λαυρίου) ώστε να καταστεί δυνατή η μετακόμιση των εμπορικών πλοίων Ro-Ro εξωτερικού

— ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΛΙΜΕΝΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ —

— ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ —

Για τα 23 αεροδρόμια της ΥΠΑ:

AT-Infra 1a: Σχεδιαζόμενα έργα αεροδρομίων υπό τη διεύθυνση της ΥΠΑ με σκοπό την επίλυση προβλημάτων ασφάλειας, προστασίας και λειτουργίας

AT-Infra 1b: Σχεδιαζόμενα έργα αεροδρομίων υπό τη διεύθυνση της ΥΠΑ με σκοπό την βελτίωση της δυναμικής τους

AT-Infra 2: Ανάπτυξη αρχικού δικτύου υδατοδρομίων για την παροχή υπηρεσιών από, προς και ανάμεσα σε νησιά

AT-Soft 1: Διατήρηση και βελτίωση των Υπηρεσιών Γεν. Οικ. Συμφέροντος στο Ελληνικό σύστημα αερομεταφορών, με ανάπτυξη συνέργειας μεταξύ θαλάσσιων και αεροπορικών ΥΓΟΣ

Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών: Επέκταση σύμβασης αεροδρομίου
(Υλοποιήθηκε)

Α/Δ Ηρακλείου: Μεταφορά στο νέο Α/Δ Καστελίου

Fraport: Έργα επέκτασης & εκσυγχρονισμού κτηρίου επιβατών σε 14 Α/Δ

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΩΝ

ΕΦΟΔΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΥΣΙΔΑ

Ενσωμάτωση και μερική αναθεώρηση του νομικού πλαισίου που σχετίζεται με την εφοδιαστική αλυσίδα

Ανάγκες: αποσαφήνιση, «χαρτογράφηση», απλούστευση διαδικασιών αδειοδοτήσεων, εισόδου στα επαγγέλματα logistics κ.λπ.

Ίδρυση Εθνικού Παρατηρητηρίου Εφοδιαστικής Αλυσίδας

Κίνητρα για την ενθάρρυνση συγχωνεύσεων και άλλων συνεργασιών στον τομέα logistics (οριζόντιων και κάθετων συμμαχιών)

Ανάγκες: Δημιουργία μεγαλύτερων πιο ανταγωνιστικών εταιρικών σχημάτων. Δέσμες κινήτρων.

Πρόωθηση αναθέσεων δραστηριοτήτων μεταφορών και εφοδιαστικής αλυσίδας σε «τρίτες» επιχειρήσεις (*outsourcing vs own account*)

Ανάγκες: Δράσεις ενημέρωσης, αποσαφήνισης δυνατοτήτων επαγγελματικής ενοικίασης-μίσθωσης οχημάτων με οδηγό, διερεύνηση δυνατότητας για μίσθωση φορτηγών από αντιπροσώπους/κατασκευαστές.

ΕΦΟΔΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΥΣΙΔΑ

Υποστήριξη της διαφάνειας και της ροής πληροφοριών στην αγορά της εφοδιαστικής αλυσίδας μέσω ανοιχτών ψηφιακών εργαλείων και πρακτικών τυποποίησης

Υλοποίηση Πληροφοριακών Συστημάτων Λιμενικής Κοινότητας και Συστημάτων Εθνικής και Ναυτιλιακής Ενιαίας Θυρίδας στην Ελλάδα

Αναθεώρηση του νομικού πλαισίου σχετικά με την ανάπτυξη Εμπορευματικών Κέντρων

Οι Συμπράξεις Δημόσιου-Ιδιωτικού Τομέα εμφανίζονται ως το πλέον κατάλληλο χρηματοδοτικό σχήμα για τη δημιουργία Εμπορευματικών Κέντρων. Τα μοντέλα ΣΔΙΤ θα μπορούσαν να ενισχυθούν. Ο ρόλος των δημόσιων αρχών σε θέματα όπως η κατασκευή υποδομών διασύνδεσης και η διαθεσιμότητα γης έχει ζωτική σημασία.

Επίσης:

Υποστήριξη της ολοκλήρωσης του «συμπλέγματος» Θριασίου:

- Κατάλληλο μοντέλο διακυβέρνησης και διαδικασίες παραχώρησης του Σιδηροδρομικού Τερματικού Σταθμού του ΟΣΕ σε operator, με αποσαφήνιση του ρόλου του ΟΣΕ (2200 στρέμματα)
- Επιτάχυνση υλοποίησης των εγκαταστάσεων του έργου της ΓΑΙΑΟΣΕ (580 στρέμματα)

Ολοκλήρωση ενός βασικού δικτύου Εμπορευματικών Κέντρων

Ολοκλήρωση ενός εθνικού βασικού δικτύου έξι Εμπορευματικών Κέντρων, με χωροθέτησή τους στις εξής περιοχές:

- Περιοχή Αττικής – Σιδηροδρομικός Σταθμός και Εμπορευματικό Κέντρο Θριάσιου Πεδίου
- Περιοχή Θεσσαλονίκης – Πρώην Στρατόπεδο Γκόνου
- Αλεξανδρούπολη
- Περιοχές Λάρισας και Βόλου
- Πάτρα
- Ηγουμενίτσα

Το προτεινόμενο δίκτυο παρέχει μία ορθολογική κάλυψη της ελληνικής επικράτειας.

... με λειτουργική διασύνδεση ενός αποτελεσματικού logistics cluster στην Αττική – Πειραιά...

Άλλες δράσεις:

- ❑ **Επέκταση Σταθμού Εμπορευματοκιβωτίων Λιμένα Θεσσαλονίκης**
- ❑ **Αύξηση χωρητικότητας σε κύριους λιμένες διακίνησης χύδην ξηρού φορτίου**
- ❑ **Νέα σιδηροδρομική σύνδεση του εμπορικού λιμένα Καβάλας «Φίλιππος Β'» με το κύριο σιδηροδρομικό δίκτυο – Sea2Sea**
- ❑ **Νέα σιδηροδρομική σύνδεση: λιμένας και ΒΙΠΕ Βόλου – Αεροδρόμιο Νέας Αγχιάλου – λιμένας Αλμυρού**
- ❑ **Σχεδιαζόμενα έργα αεροδρομίων υπό τη διεύθυνση της ΥΠΑ με σκοπό τη βελτίωση της δυναμικής τους**
Αεροδρόμια Καστοριάς και Νέας Αγχιάλου: προτείνεται να αναπτυχθούν περαιτέρω οι λειτουργίες αεροπορικών εμπορικών μεταφορών και logistics.

ΕΦΟΔΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΥΣΙΔΑ

Επιχειρησιακοί στόχοι:

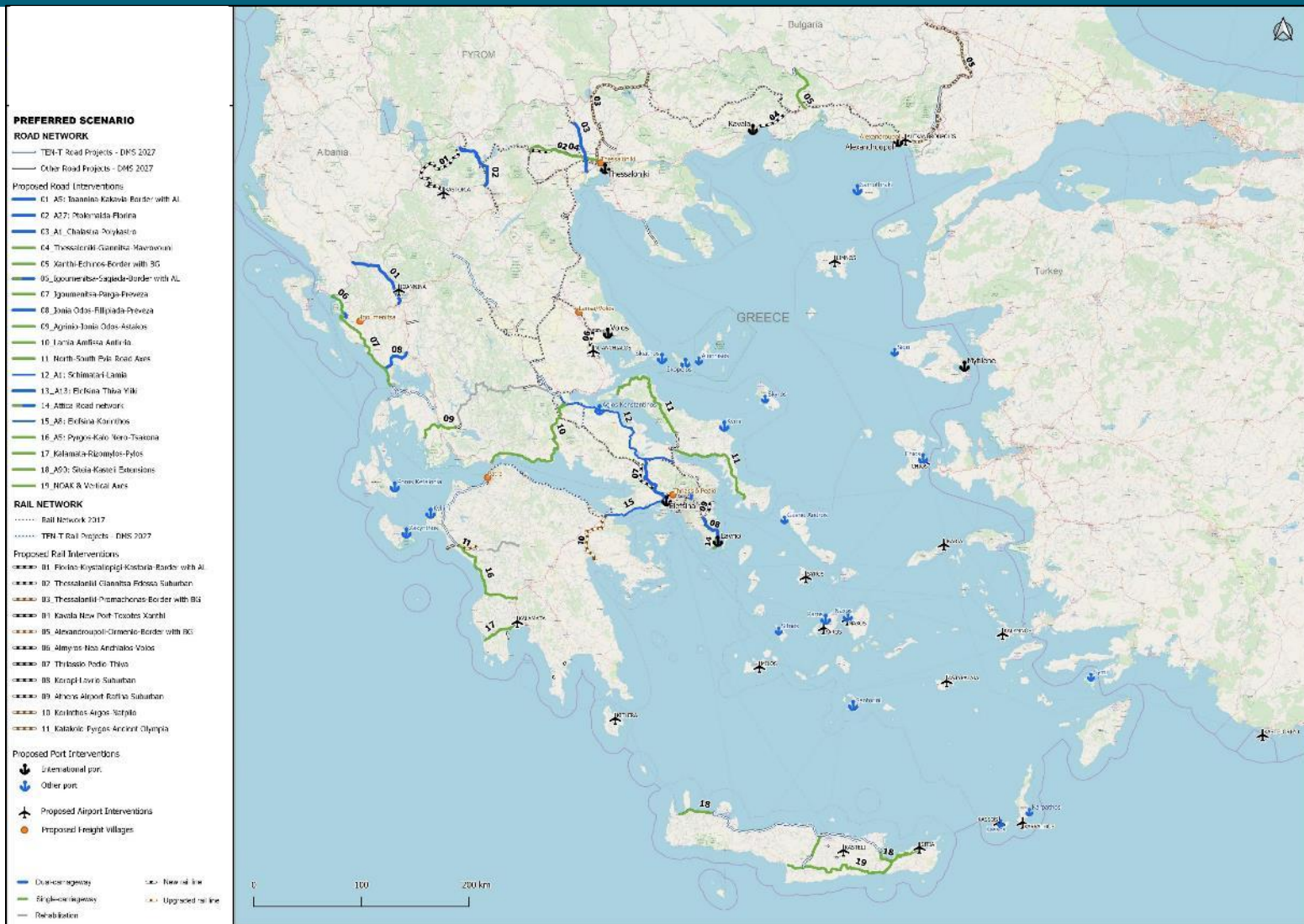
- Προώθηση πρωτοβουλιών για την ανάδειξη της Ελλάδας σε Κόμβο Εφοδιαστικής Αλυσίδας στη Νότια Ευρώπη

και

- Εξορθολογισμός εθνικού συστήματος παραγωγής-διανομής, μείωση κόστους και αύξηση παραγωγικότητας-ποιότητας υπηρεσίας, υποστήριξη εξαγωγών

Ανάγκη να δημιουργηθεί ένα «Ελληνικό προϊόν logistics»

— ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΣΕΝΑΡΙΟ - ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ —

Το επιλεχθέν σενάριο παράγει **σημαντικά θετικά αποτελέσματα**

Σημαντικό ποσοστό της κυκλοφορίας στο οδικό δίκτυο εκτρέπεται στον σιδηρόδρομο αλλά και στα λεωφορεία (επιβατική κίνηση)

Στην πλήρη εφαρμογή του σεναρίου, το 2037, εκτιμώνται τα παρακάτω αποτελέσματα:

- **12% μείωση οδικής κυκλοφορίας** (σε οχηματοχιλιόμετρα).
- **20% της συνολικής επιβατικής κίνησης των λεωφορείων** εκτρέπεται από τα άλλα μέσα μεταφοράς.
- **44% αύξηση του σιδηροδρομικού επιβατικού έργου** (σε επιβατοχιλιόμετρα)
- **35% αύξηση του σιδηροδρομικού εμπορευματικού έργου** (σε τονοχιλιόμετρα)
- **Οριακή αύξηση του θαλάσσιου και αεροπορικού επιβατικού μεταφορικού έργου.**

Κοινωνικά Οφέλη

Τα αποτελέσματα αυτά παράγουν **σημαντικά κοινωνικοοικονομικά οφέλη**:

- **Εξοικονόμηση χρόνου μετακίνησης**

Οδικές Μετακινήσεις

~ 9% επιβατικά οχήματα

~ 20% βαρέα οχήματα

Σιδηροδρομικές Μετακινήσεις

~ 11% επιβάτες

~ 8 % φορτία

Μετακινήσεις με Λεωφορεία

~ 18%

- **Σημαντική εξοικονόμηση λειτουργικού κόστους οχημάτων**

- **Περιβαλλοντικά οφέλη**

Εξοικονόμηση περιβαλλοντικού κόστους: ~ 17 %

- **Βελτίωση επιπέδου οδικής ασφάλειας**

Μείωση των οδικών ατυχημάτων και αριθμού θυμάτων: ~ 12%

Οικονομικά Οφέλη

	Επιβατικές Μετακινήσεις (δισ €)	Εμπορευματικές Μετακινήσεις (δισ €)	Σύνολο (δισ €)
Εξοικονόμηση Χρόνου Μετακίνησης	8,5	0,4	8,9
Εξοικονόμηση Λειτουργικού Κόστους Οχημάτων	0,3	1,2	1,5
Εξοικονόμηση Περιβαλλοντικού Κόστους	-	0,1	0,1
Εξοικονόμηση Λόγω Βελτίωσης Επιπέδου Οδικής Ασφάλειας	5,8	1,7	7,5
Συνολική Εξοικονόμηση ανά έτος	14,6	3,4	18,0

Εξοικονόμηση 49 εκ € / ημέρα

